

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ

Δ/νσις : Ίωάννου Γενναδίου 14 – 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 2541
Άριθμ.
Διεκπ. 1133

Αθήνησι 2^α Ιουνίου 2016

ΕΓΚΥΚΛΙΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Πρός
τήν Ιεράν Αρχιεπισκοπήν Αθηνῶν καί
τάς Ιεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΘΕΜΑ : «Περὶ τῆς Ἅγιας καί Μεγάλης Συνόδου»

ΧΡΙСΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ !

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου τῆς 2^{ας} μηνὸς Ιουνίου ἐ.ἔ., καί ἐξ ἀφορμῆς τῆς συγκλήσεως τῆς Ἅγιας καί Μεγάλης Συνόδου τῶν Ὁρθοδόξων κατά τόπους Ἐκκλησιῶν, ἀπό 17^{ης} ἕως 26^{ης} Ιουνίου ἐ.ἔ., εἰς Κρήτην, διαπέμπομεν ὑμῖν, συνημμένως ὅδε, τήν ὑπ' ἀριθμ. 2977/2.6.2016 Ἐγκύλιον τῆς Ιερᾶς Συνόδου, καί παρακαλοῦμεν ἵνα ἀναγνωσθῇ ἐπ' Ἐκκλησίαις τήν προσεχῆ Κυριακήν τοῦ Τυφλοῦ 5^{ην} μηνὸς Ιουνίου ἐ.ἔ., κατά τήν διάρκειαν τῆς Θείας Λειτουργίας, ἀντί ἄλλου αηρύγματος.

Ἐντολῇ τῆς Ιερᾶς Συνόδου
Ο Ἀρχιγραμματεύς

Ο Μεθώνης Κλήμης
† Ο Μεθώνης Κλήμης

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ

Δ/νσις : Ιωάννου Γενναδίου 14 - 115 21, Αθήναι
Τηλ. 210-72.72.204, Fax 210-72.72.210, e-mail: contact@ecclesia.gr

Πρωτ. 2541

Αριθμ.

Διεκπ. 1133

Αθήνησι 2^α Ιουνίου 2016

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2977

Πρός
τό Χριστεπώνυμον Πλήρωμα
τῆς Ἑκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Θέμα: «Περὶ τῆς Ἀγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου»

Αγαπητοί Πατέρες καὶ ἀδελφοί,
ΧΡΙСΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ !

ἀσφαλῶς γνωρίζετε ὅτι αὐτὸν τὸν μήνα, ἥτοι ἀπό 17 ἕως 26 Ιουνίου, θά συνέλθει στὴν Κρήτη ἡ Ἀγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῶν Ὁρθοδόξων κατά τόπους Ἐκκλησιῶν, ὅπου αὐτοί προετοιμασία πολλῶν ἔτῶν, γιά νά συσκεφθεῖ ἐν Ἅγιῳ Πνεύματι καὶ νά φανερώσει τήν ἐνότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, σέ ἐποχή πού ἡ τοπική καὶ παγκόσμια κοινωνία εἶναι γεμάτη ἀντιφάσεις καὶ ἀνταγωνισμούς. Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας πού ἔξουσιοδοτήθηκε ἀπό τήν Ιεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, θέλει νά σᾶς ἐνημερώσει ὑπεύθυνα γιά τό σημαντικό αὐτό γεγονός.

Κατ' ἀρχάς τό ἐκκλησιαστικό πολίτευμα εἶναι συνοδικό καὶ ιεραρχικό. Τό συνοδικό δηλώνει τήν ὑπαρξην πολλῶν ἀνθρώπων ἐπί τό αὐτό καὶ εἰς τό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ συνηγμένων καὶ τό ιεραρχικό δηλώνει ὅτι ὑπάρχει ιεράρχησή τους, ἀνάλογα μέ τά χαρίσματα πού διαθέτουν. Σέ ὅλα τά ἐκκλησιαστικά ἐπίπεδα (Ιερά Σύνοδος, Μητροπόλεις, Ἐνορίες, Μονές) λειτουργεῖ τό συνοδικό καὶ ιεραρχικό πολίτευμα καὶ ἔτσι ἐκφράζεται ἡ ἀλήθεια τῆς πίστεως. Αὐτό φανερώνεται ἔντονα στήν θεία Εὐχαριστία, πού ἐκφράζει τόν τρόπο λειτουργίας τοῦ συνοδικοῦ πολιτεύματος, στόν ὅποιον ὑπάρχει ὁ Ἐπίσκοπος ως Πρόεδρος

τῆς εὐχαριστιακῆς συνάξεως καί διδάσκαλος τῆς ἀληθείας, οἱ κληρικοί, οἱ μοναχοί καί οἱ λαϊκοί μέ τό ἵδιαίτερο χάρισμά τους ὁ καθένας. Ἐτσι λειτουργοῦν καί οἱ Σύνοδοι τῶν κατά τόπους Ὁρθοδόξων Ἑκκλησιῶν καί οἱ Πανορθόδοξοι Σύνοδοι. Μέ τόν τρόπο αὐτόν δοξάζεται ὁ Τριαδικός Θεός.

Πολλά χρόνια οἱ κατά τόπους Ὁρθόδοξες Ἑκκλησίες διαπίστωναν ὅτι εἶναι ἀναγκαῖο νά συγκληθεῖ ἡ Ἅγια καί Μεγάλη Σύνοδος γιά νά ἐπιλυθοῦν διάφορα χρονίζοντα ἐκκλησιαστικά θέματα πού ἀπασχολοῦν τίς κατά τόπους Ἑκκλησίες. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἑκκλησία πάντοτε διασκέπτεται συνοδικῶς γιά τήν λύση διαφόρων δογματικῶν, ἐκκλησιαστικῶν, κανονικῶν καί ποιμαντικῶν θεμάτων.

Στήν πρώτη χιλιετία τοῦ Χριστιανισμοῦ συνεκλήθησαν οἱ Τοπικές καί Οἰκουμενικές Σύνοδοι. Στήν δεύτερη χιλιετία ἐπίσης συνεκλήθησαν Μεγάλες Σύνοδοι, μέ οἰκουμενικό καί πανορθόδοξο χαρακτήρα, μέ σημαντικότερες τίς Συνόδους ἐπί ἀγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ καί τίς μετέπειτα Συνόδους τῶν Πατριαρχῶν τῆς Ανατολῆς. Στήν πραγματικότητα, «ἡ Ἑκκλησία θεωρεῖται ώς μία συνεχής Σύνοδος», ἄλλωστε αὐτό σημαίνει καί ἡ λέξη Ἑκκλησία. Ἐτσι, στή διαχρονική αὐτή πορεία τῆς συνοδικότητος χωρίς ούσιαστική διακοπή καί ἐκκλησιαστικά χάσματα ἐντάσσεται καί ἡ Ἅγια καί Μεγάλη Σύνοδος τῶν Ὁρθοδόξων Ἑκκλησιῶν.

Οἱ δεκατέσσερεις κατά τόπους Ὁρθόδοξες Ἑκκλησίες, ὕστερα ἀπό πολλές προπαρασκευαστικές Συνοδικές Ἐπιτροπές, ἐπέλεξαν ὁμοφώνως νά ἀντιμετωπίσουν στήν Ἅγια καί Μεγάλη Σύνοδο ἔξι θέματα, ἥτοι: 1) «Ἡ ἀποστολή τῆς Ὁρθοδόξου Ἑκκλησίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον». 2) «Ἡ Ὁρθόδοξος Διασπορά». 3) «Τό Αὐτόνομον καί ὁ τρόπος ἀνακηρύξεως αὐτοῦ». 4) «Τό μυστήριον τοῦ γάμου καί τὰ κωλύματα αὐτοῦ». 5) «Ἡ σπουδαιότης τῆς νηστείας καί ἡ τήρησις αὐτῆς σήμερον». 6) «Σχέσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἑκκλησίας πρός τὸν λοιπὸν χριστιανικόν κόσμον».

Οἱ Ἐπιτροπές ἀπό ὅλες τίς Ἑκκλησίες ἐτοίμασαν τά κείμενα, ὑπογράφηκαν ἀπό τούς Προκαθημένους τῶν Ὁρθοδόξων Ἑκκλησιῶν καί σέ τελική μορφή τέθηκαν στίς Ιεραρχίες τῶν κατά τόπους Ὁρθοδόξων Ἑκκλησιῶν μέ τήν δυνατότητα νά προτείνουν διορθώσεις καί προσθήκες, ὅπως ἐπιβάλλει τό Συνοδικό σύστημα τῆς Ἑκκλησίας.

Μέ τόν σκοπό αύτό συνεκλήθη πρόσφατα ή Ιεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τήν 24^η καί 25^η Μαΐου, γιά νά συζητήσει γιά τήν Απόφαση καί Πρόταση τῆς Διαρκοῦς Ιερᾶς Συνόδου, ὕστερα ἀπό ἀποσταλεῖσες προτάσεις Ιεραρχῶν, κατόπιν τῆς προτροπῆς τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερωνύμου.

Ἡ Ιεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μέ ἀπόλυτη πίστη στήν διδασκαλία τῶν Προφητῶν, τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Πατέρων, καί μέ σεβασμό στό Συνοδικό πολίτευμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, μελέτησε διεξοδικά τίς προτάσεις τῆς Διαρκοῦς Συνόδου, μίαν πρός μίαν, καί μέ πνεῦμα ὁμοψυχίας, ὑπευθυνότητας καί σοβαρότητας, μέ ὁμοφωνία στά περισσότερα σημεῖα καί ἀπόλυτη πλειοψηφία σέ ἄλλα, ἔκανε τίς διορθώσεις τῶν τεθέντων κειμένων καί ὅπου χρειάσθηκε ἔκανε καί προσθήκες, ὡστε αὐτές νά εἶναι οἱ τελικές ἀποφάσεις τῆς Ἐκκλησίας μας γιά τά κείμενα αύτά.

Οἱ διορθώσεις καί οἱ προσθήκες πού εἶναι οὐσιαστικές καί συντονίζονται στήν διαχρονική ἐμπειρία καί παράδοση τῆς Ἐκκλησίας θά κατατεθοῦν στήν Πανορθόδοξη Γραμματεία τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Συνόδου στήν Κρήτη καί θά ύποστηριχθοῦν ἀπό τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ιερωνύμο γιά νά βελτιωθοῦν τά ἥδη ἐπεξεργασθέντα κείμενα ἀπό τούς Προκαθημένους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί ἔτσι νά δοθεῖ μιά καλή ἐκκλησιαστική μαρτυρία πίστεως καί ἐνότητος στόν σύγχρονο κόσμο, συντονισμένη στήν ὅλη παράδοση τῆς Ἐκκλησίας.

Ασφαλῶς, ἔγινε γνωστόν ὅτι ή Ιεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος συζήτησε τά σοβαρά αύτά θέματα μέ ύπευθυνότητα, νηφαλιότητα καί γνώση. Τό σημαντικό ὅμως εἶναι ὅτι διαφύλαξε τήν ἐνότητά της. Άκούστηκαν οἱ ἀπόψεις πολλῶν Ιεραρχῶν καί οἱ ἀποφάσεις ἦσαν σχεδόν ὁμόφωνες.

Ἐπειδή τό προηγούμενο χρονικό διάστημα ύπῆρξε ἀνησυχία, ἐν πολλοῖς δικαιολογημένη, σέ πολλούς Κληρικούς, μοναχούς καί λαϊκούς, γιά τά κείμενα τά ὅποια θά συζητήσει ή Ἀγία καί Μεγάλη Σύνοδος, γι' αύτό συνιστοῦμε σέ ὅλους νά εἰρηνεύουν, γιατί πρῶτοι ἐμεῖς οἱ Ιεράρχες ἔχουμε δώσει τήν ὁμολογία τῆς πίστεως κατά τήν χειροτονία μας γιά νά διασφαλίσουμε τήν Αποστολική καί Πατερική παρακαταθήκη πού πα-

ραλάβαμε καί ἀγρυπνοῦμε γιά τό ποίμνιό μας, γιά τήν δόξα τοῦ Θεοῦ καί τόν ἔπαινο τῆς Ἑκκλησίας.

Εἶναι γνωστόν ὅτι ἡ Ἅγια καί Μεγάλη Σύνοδος θά διεξαγάγει τίς ἐργασίες της ἀπό τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς ἕως τήν Κυριακή τῶν Ἅγίων Πάντων. Αὐτό σημαίνει ὅτι οἱ Ἀρχιερεῖς καί οἱ λοιποί Κληρικοί καί λαϊκοί πού θά ἐκπροσωπήσουν τήν Ἑκκλησία τῆς Ἑλλάδος στήν Σύνοδο αὐτή, ὅπως θά τό κάνουν καί οἱ ἄλλες Ἑκκλησίες, θά προσπαθήσουν νά ἐκφράσουν τήν ἐμπειρία καί τήν πίστη τοῦ μυστηρίου τῆς Πεντηκοστῆς καί τήν δύμολογία τῶν Ἅγίων μας, οἱ όποιοι εἶναι ἡ συνέχεια τῆς Πεντηκοστῆς στήν ἴστορία.

Γι' αὐτό παρακαλοῦμε τό χριστεπώνυμο πλήρωμα τῆς Ἅγιας Ἑκκλησίας μας νά προσεύχεται γιά ὅλους, ἵδιαιτέρως γιά τούς Ἐπισκόπους, Κληρικούς, μοναχούς καί λαϊκούς, οἱ όποιοι θά παραβρεθοῦν στήν Ἅγια καί Μεγάλη Σύνοδο, ὥστε νά δώσουν τήν καλή μαρτυρία τῆς ὁρθοδόξου πίστεώς μας καί ἡ Σύνοδος αὐτή μέ τίς Ἀποφάσεις της νά ἀποδειχθεῖ πνευματικό ὁρόσημο στήν ἐκκλησιαστική μας ζωή.

- † Ο Αθηνῶν Ι Ε Ρ Ω Ν Υ Μ Ο Σ, Πρόεδρος
- † Ο Ήλείας Γερμανός
- † Ο Μαντινείας καί Κυνουρίας Αλέξανδρος
- † Ο Άρτης Ιγνάτιος
- † Ο Λαρίσης καί Τυρνάβου Ιγνάτιος
- † Ο Νικαίας Αλέξιος
- † Ο Ναυπάκτου καί Αγίου Βλασίου Ιερόθεος
- † Ο Σάμου καί Ικαρίας Εύσέβιος
- † Ο Καστορίας Σεραφείμ
- † Ο Φλωρίνης, Πρεσπῶν καί Έορδαίας Θεόκλητος
- † Ο Κασσανδρείας Νικόδημος
- † Ο Σερρῶν καί Νιγρίτης Θεολόγος
- † Ο Σιδηροκάστρου Μακάριος
- Ο Αρχιγραμματεύς
- † Ο Μεθώνης Κλήμης

Ακριβές Αντίγραφον
Ο Αρχιγραμματεύς

Ο Μεθώνης Κλήμης
† Ο Μεθώνης Κλήμης